

Magyar Pszichológiai Szemle

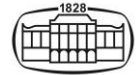

Főszerkesztő: Prof. Fülöp Márta

E-mail: fulop.marta@ttk.mta.hu

Szerkesztőségi titkár: Saád Judit

E-mail: pszichoszemle@gmail.com

AKADÉMIAI KIADÓ

Szerkesztőség: ELTE PPK Pszichológiai Intézet
1064 Budapest, Izabella u. 46.

Web: <http://www.akademiai.com/loi/0016>
Kéziratok benyújtása: <http://mpsze.edmgr.com/>

A Magyar Pszichológiai Szemle 2021/1-es száma

FIGYELEM!

A Magyar Pszichológiai Szemle 2021/1-es számában **négy nemzetközi mérőeszköz adaptációjáról és validálásáról**, valamint **egy hazai empirikus kutatás** eredményeiről tájékozódhatnak és **két áttekintő tanulmányt** is olvashatnak.

A mostani lapszámtól kezdődően három lapszámon keresztül a magyar **pszichológiakutatás elmúlt 30 évének történetével** is megismerkedhetnek, az egyes részterületek jeles képviselőinek tollából.

Iskolai kiégés - már diákkorban?

Jagodics Balázs, Kóródi Kitti és Szabó Éva (a Szegedi Tudományegyetem Pszichológiai Intézetének munkatársai) izgalmas tanulmányukban a hazai kutatások fókuszából eddig hiányzó kutatási területre hívják fel a figyelmet, amelyben a Salmela-Aro és munkatársai (2008) által kidolgozott Diák Kiégés Kérdőív (School Burnout Inventory) hazai változatát tesztelték egy 337 fős általános iskolai és egy 738 fős középiskolai mintán. A kutatás többek között az alábbi kérdésekkel foglalkozik: Van-e eltérés a nemek szerint, illetve iskolatípus alapján a diákok kiégési mutatói között? Hogyan befolyásolják a kiégést a tanulmányi eredmények, az önértékelés, és az iskolai kötődés? Mi jellemzi az iskolához kötődő diákokat? Ha érdeklik a diákok iskolai kiégésével kapcsolatos kérdések, mindenképpen lapozza fel a tanulmányt!

Milyen előnyei vannak a korai, szimultán módon elsajátított kétnyelvűségnek?

„*Esik az eső, de azt hiszem, nem esik*”. Mit kezdenek a gyerekek az egy állítást és egy ellentétes tartalmú véleményt tartalmazó, ún. Moore-paradoxonos mondatokkal? Milyen kortól ismerik fel/értik meg az inkonzisztens kijelentéseket (pl. „*Ez egy fiúbéka, de nem csak az, hanem egy lánybéka is*”)? Van-e eltérés ebben egy-és kétnyelvű gyerekek között? Milyen kognitív előnyök származnak a korai, szimultán módon elsajátított kétnyelvűségből? Van-e összefüggés egyrészt a Moore-paradoxonos, illetve logikailag inkonzisztens mondatok megértése között, továbbá a kétnyelvűség típusa és az ilyen jellegű feladatok megoldásában nyújtott teljesítmény között? Ha felkeltették érdeklődését a fenti kérdések, érdemes fellapoznia **Bartha Krisztina** (Partiumi Keresztény Egyetem) izgalmas tanulmányát a tudatelméleti képességek fejlődéséről, amelyben egy 129 kétnyelvű gyerekből álló mintán végzett kutatás eredményeiről számol be.

Magyar Pszichológiai Szemle

Főszerkesztő: Prof. Fülöp Márta

E-mail: fulop.marta@ttk.mta.hu

Szerkesztőségi titkár: Saád Judit

E-mail: pszichoszemle@gmail.com

AKADÉMIAI KIADÓ

Szerkesztőség: ELTE PPK Pszichológiai Intézet
1064 Budapest, Izabella u. 46.

Web: <http://www.akademiai.com/loi/0016>
Kéziratok benyújtása: <http://mpsze.edmgr.com/>

Hogyan lehet mérni a helyekhez való kötődésünket?

Berze Iván Zsolt és **Düll Andrea** (ELTE Ember-Környezet-Tranzakció Intézet munkatársai) kutatásának elsődleges célja a helyidentitást, mint identitásorientációt megfelelően mérő magyar nyelvű kérdőív kialakítása volt. A tanulmány elolvasásával alapos ismeretet szerezhetünk a kérdőív kidolgozásának és validálásának folyamatáról és módszertanáról, továbbá az alábbi izgalmas kérdésekre is választ kaphatunk: Milyen összefüggés van számunkra jelentős helyekhez fűződő kapcsolatunk és pszichológiai jóllétünk között? Milyen szerepet játszanak énfogalmunk megalkotásában a különböző helyekkel való kapcsolataink? Lehetséges-e megalapozott állításokat tennünk a helyidentitás-orientáció más orientációkkal (a személyes, a társas/nyilvános, a kollektív és a kapcsolati) való kapcsolatára vonatkozóan? Milyen eltérések mutathatók ki a magyar és az egyesült államokbeli mintán?

Fontos-e a fiatal felnőttek számára az egészség?

Csuka Sára Imola és **Rosta-Filep Orsolya** (a Semmelweis Egyetem munkatársai), valamint **Sallay Viola** és **Martos Tamás** (a Szegedi Tudományegyetem munkatársai) tanulmányukban, a munkafüggőség szempontjából érintett személyekkel készített interjúk témaelemzését végezték el egy 191 fiatal felnőtt mintából álló kérdőíves kutatásukban, rendszerszerű egyéni fejlesztő programok kidolgozásához is megfogalmazva szempontokat. A tanulmányban többek között az alábbi érdekesítő kérdéseket vizsgálták: Egészségesebbek leszünk-e attól, ha aktívan keressük ennek módját? Hogyan hat az egészségünkre, ha igyekszünk elkerülni az egészségünket veszélyeztető helyzeteket/tevékenységeket? Van-e az egészséggel kapcsolatos stratégiákban különbség a nemek között? Továbbá: hogy függnek össze egészségcéljaink azzal, ahogy az egészségünket kezeljük?

Pozitív addikció-e a munkafüggőség?

Kun Bernadette, **Kenyhercz Viktória**, **Demetrovics Zsolt**, **Kaló Zsuzsa** (az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar munkatársai) és **Hamrák Anna** (az ELTE Pedagógiai és Pszichológia Kar hallgatója) kutatásukban egy korábbi vizsgálatuk alapján a munkafüggőség szempontjából rizikócsoporthoz tartozó személyeket kerestek fel ismét, és összesen 29 fővel készítettek félig strukturált interjúkat, az egészség és munka kapcsolatát vizsgálva. A tanulmányban ismertetett jelenség mind a felismerés és szűrés, mind az intervenció és prevenció területén is több figyelmet érdemelne. Külön érdekessége a tanulmánynak, hogy hasonló fenomenológiai megközelítésű kutatás még nem zajlott Magyarországon. A kutatás többek között fényt derít az alábbiakra: Befolyásolja-e az egészségünkhöz való hozzáállásunkat a sok munka? Származhat-e egészségügyi

Magyar Pszichológiai Szemle

Főszerkesztő: Prof. Fülöp Márta

E-mail: fulop.marta@ttk.mta.hu

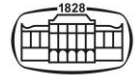
Szerkesztőségi titkár: Saád Judit

E-mail: pszichoszemle@gmail.com

Szerkesztőség: ELTE PPK Pszichológiai Intézet
1064 Budapest, Izabella u. 46.

Web: <http://www.akademiai.com/loi/0016>

Kéziratok benyújtása: <http://mpsze.edmgr.com/>

AKADÉMIAI KIADÓ

problémánk a munkához kapcsolódó túlhajszoltságból? Húzódhatnak-e meg más addikciós hajlamok a munkafüggőség mögött?

Mitől függ a siker, vagy sikertelenség a felsőoktatási tanulmányok terén?

Kőrössi Judit, Jagodics Balázs, Martos Tamás és Szabó Éva (a Szegedi Tudományegyetem munkatársai) tanulmányukban a Lemorzsolódás Longitudinális Modellje, Bean Hallgatói Kilépcs Modellsje, a Hallgatói Kilépcs Integrált Modellsje, illetve Bennett modellsje alapján áttekintést nyújtanak, hogy milyen szemléletmódok, fókuszpontok és főbb eredmények jelennek meg a lemorzsolódás témájú pszichológiai és részben szociológiai orientációjú tanulmányokban, amelyekben az alábbi kérdések körvonalazódnak: Miért morzsolódnak le a hallgatók? Milyen pszichológiai változók játszanak szerepet? Milyen alkalmazkodási mintázatok mutathatók ki a hallgatók körében? Valóban mindenki lemorzsolódik, aki nem fejezi be tanulmányait a formális tanulmányi időre? Veszteségként könyvelhető-e el a néhány éves, diplomával nem záródó felsőoktatásban szerzett tapasztalatot szerzett hallgatók köre? Milyenek a lemorzsolódási arányok az OECD-országokban, az EU-ban, illetve Magyarországon? Mi áll az európai viszonylatban magas magyarországi lemorzsolódási arányok hátterében?

Pozitívan a mentális betegségekről

Milyen eredményeket érhet el egy olyan, mentális betegekkel foglalkozó program, amely a páciensek erősségeinek és lelki ellenállóképességének erősítésére fókuszál? Hogyan alakítható ki partneri viszony a beteg, mint ügyfél, és a szolgáltató között? Melyek azok az adottságok, amelyek feltérképezése és népszerűsítése segítheti a minél jobb mentálhigiénés egészségkimenetel elérését? **Nagy Léna** (ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar) és **Túri Gergő** (Simmelweis Egyetem) áttekintő tanulmányukban súlyos mentális betegek gondozásával és egészségfejlesztésével foglalkozó két sikeres nemzetközi program bemutatásán keresztül hívják fel a figyelmet, hogy a költséghatékonyság és a betegek szempontjából való is sikeresség együtt járhat, azzal a nem titkolt céllal, hogy a nemzetközi jó gyakorlatok bemutatásával a hazai programok fejlesztését is segítsék.

A lapszám **megemlékezést** is tartalmaz. A hazai szociálpszichológia egyik meghatározó személyiségére, a nemrégiben elhunyt **Váriné Szilágyi Ibolyára** az MTA Pszichológiai Kutatóintézetének (ma Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézet) volt tudományos tanácsadójára, az MTA doktorára, **Kovács Zoltán** írásával emlékezünk.

Izgalmas könyvismertetések

Magyar Pszichológiai Szemle

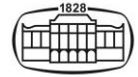

Főszerkesztő: Prof. Fülöp Márta

E-mail: fulop.marta@ttk.mta.hu

Szerkesztőségi titkár: Saád Judit

E-mail: pszichoszemle@gmail.com

AKADÉMIAI KIADÓ

Szerkesztőség: ELTE PPK Pszichológiai Intézet
1064 Budapest, Izabella u. 46.

Web: <http://www.akademiai.com/loi/0016>

Kéziratok benyújtása: <http://mpsze.edmgr.com/>

A lapszámban három izgalmas könyvismertetést is talál. **Michael Tomasello**-nak az emberi gondolkodás egyedi aspektusait vizsgáló kötetéről **Harmati-Pap Veronika** ír, **Séra László** a Szokolszky Ágnes és Takács István szerkesztésében megjelent **Ranschburg Pál Emlékkötet**et mutatja be, valamint olvashatjuk **A. Gergely András** a *Szabadság helyett erőszak – Magyar nők 1944-45-ben* c. konferencián elhangzó előadásokból szerkesztett **konferenciakötet**ről szóló ismertetőjét.

A magyar pszichológiakutatás elmúlt 30 éve: milyen eredmények születtek és kik hozták létre?

Az új, három részből álló sorozat áttekinti a rendszerváltás óta eltelt 30 év magyarországi pszichológiai kutatásainak legfőbb területeit és eredményeit. Ha gyors és átfogó képet akar nyerni az egyes területeken zajló munkákról és a jelentősebb kutatókról, akkor feltétlenül olvassa és kövesse a sorozatot.

Az első részben, a jelen számban **Urbán Róbert** bevezetőjét követően **Pléh Csaba** a pszichológiatörténeti, **Czigler István** a kognitív idegtudományi, **Pléh Csaba** és **Racsmány Mihály** a kognitív pszichológiai, **Király Ildikó** a fejlődépszichológiai, **Csépe Valéria** a fejlődés-pszichofiziológiai, végül **Bereczkei Tamás** és **Topál József** az evolúciós pszichológiai kutatásokat tekinti át.

Amennyiben bármelyik vizsgálat érdekl, szeretne kapcsolatba lépni a szerzőkkel, akkor keresse Saád Judit szerkesztőségi titkárt (pszichoszemle@gmail.com).

Amennyiben a 2021/1. számot meg szeretné vásárolni, akkor kérjük írjon az alábbi email címre: customerservice@akjournals.com

Amennyiben egy meghatározott cikk érdekl, akkor az alábbi linken keresztül tudja megrendelni:

www.akademiai.com

<https://akjournals.com/view/journals/0016/76/1/0016.76.issue-1.xml>

Egyre több cikkünk Open Access, vagyis ingyen is olvasható! Próbálják ki! ☺

Üdvözlettel,
Prof. Fülöp Márta
Magyar Pszichológiai Szemle főszerkesztője
fulop.marta@ttk.mta.hu

Saad Judit
Szerkesztőségi titkár
pszichoszemle@gmail.com